

Zistwar Raj, marsan poutou!

Enn zour dan enn pei ti ena enn gran marsan poutou¹. Sak dimans, lor laplas vilaz apre lames, dimounn ti fer lake pou aste so poutou. Marsan poutou ti ena enn garson ki ti apel Raj. Raj ti kontan al vann poutou avek so papa e so rol ti tini larzan. “Pinkou pinkou, poutou so, pran zot poutou fondan!”, fini kone marsan poutou pe koste. Sete enn tradision ki ti pe perdre depi plaisir zenerasion.

Enn zour, marsan poutou koumans rant dan laz e li fer apel Raj.

Li dir Raj :

- *Mo garson, to papa pe vinn vie, mo nepli kapav travay aster e fi’nn ariv ler pou to repran flanbo. Raj so de zorey ti’nn ouver kouma tektek ²dan bouyon. So papa repran: Selman, pou ki mo sir to’nn pare, to bizin fer trwa leprev pou mwa.*

Landime gramatin kouma kok sante, Raj leve pou koumans so ket e so papa donn li so premie leprev. Pou to premie leprev to pou bizin al moulin pou rekipper enn korne disik. Raj pran larout e enn demi zourne plitar li ariv lor lapropriete. Li zwenn enn labourer ki ti pe travay so laswer dan karo.

Raj dir :

- *Momem Raj, garson marsan poutou, kotsa mo kapav gagn disik?*

Labourer reponn :

- *Bhai! mo ti pe atann ou! Si ou le disik pran enn laserp vinn koup kann ar mwa pou ou gagn ou rekonpans.*

Raj ankoler, reponn:

- *Mo pa pou koup kann mwa, mo marsan poutou, momem fer pli bon poutou dan landrwa, moem mo poutou pli fondan. Mo pa enn sinp labourer!*

¹ Enn gato dou abaz diri e ki kwi dan vaper

² Enn tipti kristase ki konsome dan bouyon

Raj pas so sime li ale. Inpe pli divan li ariv kot enn gran gerenie. Kouma labourer ti dan karo pa ti ena personn pou vey disik. Raj desid pou pran enn korne disik san demann personn. So tanto li rant lakaz fier e li prezant disik so papa. So papa remersie li e dir li al repoze.

Landime kok sante Raj leve pou so deziem leprev. Li zwenn so papa ki avoy li pran de liv diri. Senn kout-la Raj ti bizin al kot enn rizier³. Apre enn zourne lamars li ariv kot enn rizier.

Li zwenn enn planter ar ki li dir:

- *Momem Raj, marsan poutou, kotsa mo kapav gagn diri?*

Planter reponn :

- *Diri pankor pare mo garson, vinn donn mwa enn koudme plante lerla to pou kapav rekolte.*

Apre enn demi zourne travay li ti'nn fatigue e plin ar labou. Letan li pe travay, li ti'nn remark enn rizier akote, kot diri tinn koumans zonn me pa ti ankore pare pou rekolte. Kouma li ti'nn plin fer sa travay-la, li desid pou rekolte sa diri ver lamem. Li veye ki personn pa pe get li e li ras enn bal ki li met lor so ledò. Ariv inpe pli lwin li bat diri-la e resi rekolte de liv exak. Li retourn kot li ankore enn fwa avek enn fierte prezant diri so papa. So papa remersie li e dir li al repoz li pou so dernie leprev.

Landime gramatin ankore enn fwa li leve an plennform pou akonplir so dernie leprev. Ler li ariv devan so papa, so papa dir li ki li bizin al kas trwa koko. Apre enn demi zourne lamars li ariv kot enn gran karo koko kot enn vie misie ti pe atann li.

Raj dir :

- *Momem Raj, pli gran marsan poutou! mo pe bizin trwa koko?*

Vie misie-la dir li :

- *Raj mo ti pe atann twa. Zordi to pou aprann kouma mont lor pie pou kas koko.*

³ Plantasion diri.

Ler misie-la ti pe explik li teknik pou mont lor pie koko, Raj pa ti pe ekoute. Li ti pe panse si enn vie tonton koumsa kapav mont lor sa pie la, be enn gajak ⁴pou li sa. Ler ariv so tour pou monte, kouma li pa ti'nn ekoute, li pa ti pe fouti mont lor pie. Alor li desid ramas bann koko ki ti'nn tonbe pandan siklonn.

Ler li ariv kot so papa, so papa akeir li avek enn gran lazwa:

- Anfin mo garson to'nn resi to trwa leprev.

So papa pran tou bann ingredian ki Raj ti amene pou li prepar poutou pou Raj al vande landime.

Ti'nn ariv dimans, e Raj leve pou li al vann so poutou. Ler li ariv dan vilaz li fer parey kouma so papa : "Poutou so, pran zot poutou fondan...!" Dimounn ti'nn met lake pou aste so poutou e dan lespas dis minit tou so poutou ti'nn fini vande. Raj ti fier kan li get tou sa larzan li ti resi fer dan osi tigit letan. Timama li koumans tann tapaz. Bann vilazwa ti pe paret ankoler. Zot tou ti pe vinn ver li.

Zot ti pe kriye:

- *Voler! voler!*

Li kit tou so zafer koumsamem li sove li ale. Ler li ariv lakaz, li rakont so papa ki'nn ariv li. So papa pa dir li nanie, fer li asize e donn li enn poutou pou li goute. Li mord enn bout e li rekrase deswit. Poutou-la pa ti bon ditou, disik ti amer, diri ti ros e koko ti rans.

Lerla so papa dir li :

- *Mo garson, to rapel sa bann ket mo'nn avoy twa-la? sete enn bann tes. Premie mo'nn avoy twa al rod disik dan karo pou ki to aprann limilite me to'nn mepriz labourer. Deziem mo'nn avoy twa al travay dan plantasion diri pou ki to aprann lapasians selman to'nn prefer pas par sime koupe pou ariv pli vit. Dernie mo'nn avoy twa al kas koko, to'nn prefer pran koko rans par pares. Seki to pa ti kone se ki sakenn sa bann dimounn ki to'nn mank di respe la sete mwa.*

Raj santi enn kout feb e li tonb dan lipie so papa pou dimann pardon.

⁴ ki bien fasil pou konpran oublie pou realize